

MBER 4.

Taxa postala
plăte în num.

Szerkesztőség
és kiadó

Robert
Budapest

2.1.0

10

1935

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

39

40

41

42

43

44

45

46

47

48

49

50

51

52

53

54

55

56

57

58

59

60

61

62

63

64

65

66

67

68

69

70

71

72

73

74

75

76

77

78

79

80

81

82

83

84

85

86

87

88

89

90

91

92

93

94

95

96

97

98

99

100

KELET

ZSIDÓPOLITIKAI NAPLAP

Bérmertelen
leveleket nem
fogadunk el.

Ara 5 lej

Kéziratok
megőrzését és visszaküldését nem
vállaljuk. Főszerkesztő: dr. Marton
Ernő. Felelős szerkesztő: Jámbor
Ferenc. Bucuresti szerkesztő: Há-
szegi Ernő, Strada Matei Millo 2.

Csütörtök, 1935. december. 5.

5696. ÉV. XVIII. ÉVF.
KISZLEV 9. 270 SZÁM

Tatarescu bajai

Távolról sem mondható rózsásnak a kormány és a liberális párt belső helyzete. Néhány nappal ezelőtt nem akadt liberális pártvezető, aki ne állította volna a legnagyobb határozottsággal, hogy Tatarescu kormány fogja még megszavazni a jövő évi költségvetést. Néhány napja azonban alapjáiban megváltozott a hangulat a kormányzó párt berkeiben. A párt korifeusai szkeptikusok lettek.

Vajon miért? Nem mintha a legfőbb alkotmányos tényező bizalma rendült volna meg a kormányban. A párt belső nehézségei és a kormány gazdasági és pénzügyi problémái kreálják ezt a megváltozott és nyomott hangulatot.

Nem beszélve Dinu Bratianu emlékeztető gyűjtőközlésétől a külkereskedelmi rezsimről és arról a konfliktusról, mely a pártelnök és a miniszterelnök között robbant ki nem is oly régen, vannak még más momentumok is, amelyek egyre kritikusabbá teszik a párt belső helyzetét és ezzel a kormányt is.

Itt van elsősorban Pop Valer igazságügy-miniszter sajtótörvényjavaslata. Egyes miniszterek, elsősorban Iamandi, a legélesebben ellenzik Pop Valer törvényjavaslátát. Dinu Bratianu pedig kötelességének tartja, hogy megőrizze a párt hagyományait és ne engedjen érvényesülni olyan sajtótörvényt, mely ellentétben a liberális elveit dönti meg és esetlen utánzásra a fasiszta kormányok sajtótörvényeinek.

Ezek a kérdések egyre élesebb viták tárgyát képezik a kormányban és a pártban egyaránt. Vajon hová fognak vezetni ezek a belső egyenetlenségek?

Tatarescu mindenesetre maradni akar. Ezen maradni akarása azonban bizonyos határidőhöz és bizonyos teljesítményekhez van kötve. Tatarescu legalább addig akar maradni, amíg gyakorlati értéket hozhat a Párizsban kötendő egyezményből. Ez az egyezmény rendelkezéseire bocsátandó azokat az eszközöket, melyeknek segítségével nagyarányú hadfelszerelési rendelkezéseket eszközölhet Franciaországban. És Tatarescu ezeket a hadfelszerelési rendelkezéseket a maga nevéhez szeretné kötni.

Ilyen körülmények között a miniszterelnök mindent el fog követni, hogy ezt az időt kibuzza kormányra számára.

Ezért hajlandó Dinu Bratianunak is engedelmeket tenni és lenyelni sok mindent a pártelnök politikai kilengéseiből. A miniszterelnök környezetében azonban arról is tudnak, hogy ha Bratianu Dinu messzebbmenő gesztusokra ragadtatná magát, úgy Tatarescu radikális megoldáshoz folyamodik: felveti a bizalmi kérdést a pártban és ki fogja provokálni a vezetés kérdéseinek tisztázását is, ami viszont könnyen újabb politikai eltolódásokhoz vezet, ha egy ilyen tisztázás Dinu és George Bratianu összefogását idézi elő.

A közeljövő fogja eldönteni, melyik utat választja a miniszterelnök és sikerül-e leküzdenie azokat a nehézségeket, amelyek ma utójában állanak és megvalósítani azt a programot, amellyel meg akarja örökíteni nevét.

Laval a válaszuton

A francia kamarában nagy viharok közegették tárgyalják a jobboldali félkatonai alakulatok ügyét. A radikális szocialisták komunisták és szociáldemokraták s nokaik egy más után tarták fel bizonyítékaikat, amelyek szerint a tuzkereszetek és egyéb fasiszta szervezetek szisztematikusan támadták a köztársasági alkotmány megsemmisítésére.

A vita még nem ért véget, de a jelekből arra lehet következtetni, hogy Lavalnak kétségkívül tüppőrába kell kiállnia a kormányt támogató és a kormányt nem támogató ellenzék támadásaival szemben. Abban az esetben, ha a francia miniszterelnök nem tesz megnyugtató nyilatkozatokat a parlament színe előtt, úgy Franciaországra ismét a válság, még pedig a legválságosabb válság órái köszönhetnek.

Nem látszik valószínűnek, hogy a baloldali ellenzék pártjai koncessziókat tegyenek ezáltal a fasiszta szervezetek megrendszabályozásának kérdésében, mert hiszen nagyon jól tudják, hogy a francia fasiszmus éppúgy, mint a német, minden lehető és lehetetlen eszközt felhasznál arra, hogy a köztársasági alkotmányt felborítsa s Franciaországra is a jogtalanság, az elnyomás furiált szabadsítára.

Cuza, egy georgista és nacional-caranista közösen interpellálnak a betiltott Ica ügyében

Madgearunak 20.000 aktára van szüksége egy interpellációhoz

Bucuresti, december 4. A kamara mai ülésén Leon Seriden, a násáudmegyei erdőségek ügyében szólal fel.

Negura megadja a szükséges felvilágosításokat.

Dr. Costinescu Madgearu felszólalására ad választ. A volt pénzügyminiszter bizonyos interpellációk számára szükséges anyagot kért. Costinescu kijelenti, hogyha a vonatkozó okmányokat elő akarja adni, többszáz tisztviselőre lenne szükség, mert Madgearu mintegy 20 ezer dossziárt kért.

Madgearu kijelenti, hogy nem kért enynyíratot, csupán egy kimutatást az összes kompenzációs ügyletekről. Ha ezek az ügyletek olyan számosak voltak, nem

az én hibám — mondja Madgearu.

Giurescu georgista képviselő bejelenti, hogy interpellációt akar tartani a kormány által Beszarabiában előbb engedélyezett, majd betiltott zsidó földvásárlási egyesülettel kapcsolatban. Kéri a földművelésügyi minisztert, milyen intézkedéseket tett az agrártörvény kijátszásával történt földvásárlások megsemmisítése ügyében. Ehhez az interpellációhoz Cuza is bejelenti csa lakozását, majd Jacobescu nacional-taranista képviselő is. A kamara a sürgősséget megszavazza.

A képviselők ezután Titulescu teájára vultak át.

A szenátus ülésén Rannicescu szenátor polemizál Manoiilescuval és leszögezi, hogy a liberális pártnak és a kormánynak senkitől sincs szükség leltére hazafiságról és nemzeti érzésről.

Titulescu ebéden látta vendégül Cuza professzort

Miért helyez sulyt a külügyminiszter arra, hogy Cuzát meggyőzze a román külpolitika helyességéről

Bucuresti, december 4. (Az Uj Kelet tud.) Politikai körökben élénk feltűnést keltett, hogy Titulescu külügyminiszter, mint megirtuk már, a kamara folyósóján hosszasan tárgyalt Cuza professzonnal. Ennél is meglepőbb a Curentul azon legújabb jelentése, mely szerint a külügyminiszter a kamarában folytatott beszélgetés alapján ebédre hívta meg a nemzeti keresztény párt elnökét, aki el is fogadta a meghívást. A lap tudni véli, hogy Titulescu külpolitikai kérdésekről folytatott hosszabb megbeszélést az antiszemita professzorról.

Mit jelentsen Titulescunak ez a közeledése Cuzához? Tudvalevőleg Titulescu a legkonzekvensebb követője a népszövetségi politikának és Románia francia orientációjának. Cuza viszont legzajosabb ellenfele politikai életünkben a Népszövetségnek és nyílt híve a franciaellenes német orientációnak. Nem valószínű, hogy Titulescu ezen a ponton Cuza álláspontja felé orientálódna, Cuzával való tárgyalásai azonban mélyen belevilágítanak a román belpolitikai helyzetbe. Egyes lapok szerint Titulescu éppen azzal a céllal kereste a személyes kapcsolatot Cuzával, hogy

meggyőzze őt a hagyományos román külpolitika helyességéről és eltérítse a professzort a német orientáció utjáról. Titulescu ezt eddig nem tartotta fontosnak és szükségesnek. Ma annak tartja. És ebből könnyen megállapítható, hogy az ország külügyminisztere kormányképes felet lát az antiszemita vezérben, aki felé barátságot: arcot óhajt mutatni. És akit jónak lát megnyerni külpolitikai irányvonala számára.

Titulescu külügyminiszter egyébként tegnap Tatarescuval folytatott tárgyalásai során a román álláspontot vitatta meg a miniszterelnökkel a szankciók kérdésében. Főleg arról az eshetőségről beszéltek, ha a Népszövetség a petróleumszállítást is betiltja Olaszország felé, ami igen közelről érintené Romániát, mely egyik jelentős petróleum-szállítója Olaszországnak.

Huszceniméteres hó borítja a predealai hegyeket

Bucuresti, december 4. Predealon ma éjjel havazott és reggelre 20 centiméteres hó rakódott le. A délelőti folyamán megjelentek már a hegyekben a szők első csoportjai.

Laval tehát politikai pályájának válaszutjához érkezett, amelyen választania kell a jobbra vagy a balra vezető utak között. Minden bizonnyal meg fogja ezuttal is kísérni, hogy a kiegyenlítés és a megnyugtató atmoszféráját teremtsen meg az egymással szemben álló ellenfelek körül, de kérdéses, hogy a jelenlegi viszonyok között ez még sikerülhet-e neki.

A francia baloldali pártok kitűnő iskoláját járták ki a politikai tapasztalatoknak: a német példa olyan mementót jelent számukra, amelynek konzekvenciáit már régen levonják és ha kell: törvénytelen eszközökkel megvédelmezzék a francia köztársasági alkotmányt a huligánok támadásaitól.

Nem kétséges, hogy a félkatonai alakulatok ügyében megkezdett vita ezuttal csak tiszta helyzet teremtésével érhet véget. Lavalnak vagy garanciákat kell adnia arra, hogy a jobboldali alakulatok lefegyverzését

keresztülviszi vagy pedig, ha nem most, egy később számolnia kell a francia nép többségének akaratával, amely többségében a demokratikus szabadságjogok fenntartása mellett foglalt állást.

A félkatonai alakulatok feloszlatásának kérdése Franciaország belügye ugyan, de ez a belügy sok vonatkozásban egész Európa ügye, elsősorban a demokrácia híveinek, akik a fasiszta szennyáradat közepette Franciaországban a szabadságjogok és az emberi jogok végvárát látják és tisztelik.

Az európai demokrácia szempontjából tehát egyáltalában nem közömbös az, hogy a francia kamara többsége milyen határozatot fog hozni ebben a nagyfontosságú kérdésben s nem kevésbé érdekli az is, hogy vajjon Lavallal vagy Laval nélkül fog-e a francia nép többsége ebben a nagyhorderejű kérdésben megfelelő és megnyugtató megoldást találni.

VILAG TUKRÁ

Egy meghaladott próféta és egy örökkévaló művész

— Tolsztoj Leó halálának huszonöt-éves fordulójára —

Huszonöt éve annak, hogy az oroszországi steppék egyik félreeső zugában, magányosan és elhagyottan, úgy ahogyan az az öskeresztény anachoréták egy kései utódjához illik, örök álomra hunyta le szemeit Tolsztoj Leó, a legnagyobb művészek és a legnagyobb gondolkodók egyike.

Az idő, mely halála óta elviharzott, csak a művész Tolsztoj nagyságát hagyta érintetlenül, de mindazt, ami művészetén kívül állott: prófétai lemondását, tagadását annak a világnak, mely meg sem értette őt: a feledés és semmibevevés porával temette be.

A világ, amelyet ez a nagyszívű szellemóriás meg akart váltani: nemcsak a tolsztoji értelemben vett humanizmust és ember szeretetet dobta el a messzire magától, hanem magát az ősi értelemben vett biblikus eszmét is, mely kezdeti és ősi célkitűzéseiben az emberiség egyetemességét és a szerzetet mindent kiegyenlítő hatalmát hirdette.

Az ember, akiben (vagy talán csak: amelyben) Tolsztoj Leó hitt, huszonöt évvel halála után abban látja legfőbb feladatát, hogy végrepp lerázza magáról a szellemi és erkölcsi korlátok maradékát s a fejlődés egy viszonylagosan magas fokáról az őemberi múlt szennyes szakadékába vesse magát.

Mondják ki bátran: Tolsztoj emberi állásfoglalását, az ember egyéni felemelkedésének és önmegváltásának lehetőségét a halála óta eltelt idő nem igazolta. Vagy legalább is általános vonatkozásban nem.

Az igazság, amit Tolsztoj hirdetett: a legmagasztosabb, a legszentebb és legörökkévalóbb igazság, de csak egy nagy ember és nagy művész igazsága volt, mely az ő egyéni élményeiből fakadt, ám híján volt a tapasztalatigazságnak, amit közönségesen valóságnak nevezünk.

Amíg csak művész volt, szinte kisérteties realizmussal festette meg a körülötte élő emberek testi és lelki portréját, amint azonban a társadalomjavítás ingoványos talajára lépett: még ez az ingoványos talaj is kicsuszott a lábai alól.

Az elnyomottakat szerette, az orosz népért és minden nemzetek népéért emelte fel messzehangzó szavát s közben — akárcsak Rousseau — nem vette észre, hogy az istenadta nép igen gyakran még elnyomóin is tultesz az elnyomásban, ha erre alkalma adódik.

Ha ma élne, ha saját szemeivel látná és saját füleivel hallaná, hogy mi történik a világon, ha látná a népből felemelkedett huligán-vezérek és diktátorok cselekedetét: minden bizonnyal több keserűséggel és kevesebb optimizmussal hirdeté az ember isteni hivatását.

S mégis, mindezek ellenére: a Tolsztoj Leó igazsága páratlan igazság volt, akárcsak a nagy vallásalapítók és a nagy társadalombölcsészek igazságai. Mint minden nagy igazság azonban: az ő igazsága is a kevesek igazsága és kevesek számára teremtett igazság volt.

A szocialista gondolkodásokkal szemben, akik a tömegek kollektív felszabadulásának szükségességét hirdették és hirdetik, Tolsztoj azon az állásponton volt, hogy a felszabadulást önmagukon kell elkezdenni, mert a lélek és a szív megtisztulása és felemelkedettsége nélkül minden más felszabadulás csak formai lehet, a lényeg megváltozása nélkül.

Gyönyörű igazság ez, ha Tolsztoj és a Tolsztojok egyéni igazságát látjuk benne,

Iclodon, a Lázár-család tragédiájának nyomában

Megrendítő részvét mellett temették el az országuti rablójelkosság két áldozatát

Iclod, december 4. (Az Uj Kelet kiküldött tudósítójától). Olyan szomorú most ez a sárga szürke, tipikusan somesmenti Iclod, ahol minden házában borzadnának a konok tragédiától, amely széjjeltépte a falu két becsületes fiának életét.

Lázár Miksa most tölötte be ötvenötödik évét. Imos, jól megtermett, munkában edzett, levegőn, napsütésen lebarant, gondoktól meggránccosodott zsidó. Két életcél hajszolja: a család és a kicsiny zsidó közösség, amelyben él.

Valamelyik szomszéd faluból került Iclodba, amikor megnősült. Kicsiny kóser mészárszékét nyit, amiből a maga igénytelenségével könnyen megél, jókedvű, a munkát jól bírja. Abban az időben Tischler Mór a falu nábobja, de Lázár Miksa letromfolja.

— Tischleré a vagyon — szokta volt mondani —, de gazdag én vagyok.

— Valami vicc akar ez lenni, Miska? — mondják neki.

— Nem vicc. Hogy lenne vicc! Benne van a perekben. „Ki a gazdag? Aki örül annak, amije van”. Kérdezzétek meg a vagyonos embereket, örülnek-e a javaiknak.

Egy falusi zsidó család küzködése

A család szaporodik. Világra jön Menyhért, megszületik Jakab, Margit, Dávid. Konkurenciák is meg elepsznek a faluban. Ilyen népes családot már nem tud etetni, ruháit, iskolázni a kicsiny mészárszék. Egy napon be kellett csukni a boltot. Itt állott a két izmos kezével, a család néma döbbenetének atmoszférájában ez a Lázár Miksa, de nem vesztette el magát. Így lett belőle fűszeres, aztán tojáskereskedő, majd bőros, majd állatkereskedő.

A foglalkozások változtak, de megmaradtak a hajnali felkelések, a késő éjszakai pihenők, megmaradt a rostokoló, kemény, örök munka. És megmaradt a gazdagsága. Örült annak, amije van. Örült a gyermekeinek, akiknek a sovány falat mellé a lelke derűjét tudta adni.

Jött a háború és Lázár Miksa bevonult. Most az asszony vette át a szerepét, a proletárnó már iromságát.

Elmúlt a négy év, Lázár Miksa ép bőrrel uszta meg. Lehetett és kellett előről kezdeni. Hál' Istennek a harminckilenc esztendő még nem olyan kor, hogy az ember igának érezze a munkát. Még felfrissül, még regenerálódik általa. Uj ivóedélkai is érdemes benépesíteni a világot. Világra jöttek: Vilmos, Emma és Sassy és egy kicsi leányka, a nevét nem jegyeztem fel. Mindegy. Meghalt szegényke két évvel ezelőtt három éves korában valami fertőzésben.

Isten nyugosztalja, jó neki, hogy ezt a napot nem érte meg.

Eszes, jellemes gyermekek a Lázároknak. Mindegyik elcsajátja ott valami mesterséget, az egyik az iparosjésiván az asztalosipart tanulja, a másik szabómunkás, a harmadik kereskedő, valamelyikük mészáros. Ha munkaszkülsiek lettek, hazajöttek az apjukhoz, hogy segítsenek és hogy ne éhezzenek. A kicsi zsuppedeles ház menedékhely és fészkek volt egyben.

Menyhért nőült, Margit férjhez ment, ott maradtak a községben.

Egylovas szekeren a somesmenti falvakon keresztül

Menyhért huszonhatéves, már van egy kis gyermeke. Szerette volna levenni apjáról a gondokat. Könnyíteni akart az ötven éves túlhaladott emberen. Ugy irányította tehát a dolgait, hogy az apa, akarva nem akarva egy napon cluji lakos legyen. Megszerezte a Discom egyik kerületét, elosztó közege lett a dohányárúnak a Somesvidék néhány községében, arra számíva, hogy idővel olyan kerületet kap, amelynek Cluj lesz a központja.

Vászonfedeles, egylovas kocsin vitték az árut faluról-falura, közben egyéb apró üzleteket is bonyolítottak le, tojást vásároltak, vagy egy borjut, tehenet. Hajnalban keltek, hogy Iclodról Valasura, Borsara, Vulturenibe viszik az árut. Pontosan ki volt számítva, hogy mire beesteledik, eljutnak Vul urenibe, ahol Lázár Miksa özvegy anyja lakott a fiánál, Izáknál.

A mostani ut előtt két változás volt. Nem Menyhért, a legidősebb fiu ment Lázár Miksával (valami dolga akad otthon), hanem Vilmos, a legfiatalabb. Azonfelül későn is kelt, fél hétkor és hét óra lett, mire Iclodról elindult. Máskor hat órakor a lova már poroszkált az országúton.

— Nem szeretem — mondotta. — Késő lesz, mire bejünk anyámékhöz.

Volt alapja ennek az aggodalomnak. Tíz évvel ezelőtt azon az erdős vidéken egyszer már megtámadták, de revolverrel elzavarta a zsványokat. De az efféle gondolatok gyorsan elillannak, Lázár Miksa bevette a kocsiába az imaszereket, bundát vett magára és kihajtott a faluból.

Rablótámadás a sötét országúton

Ami azután történt, azt az Uj Kelet tegnapi száma már közölte. Éjszaka lett, mire Vulturenibe értek. Talán az egy órai késés okozta a tragédiát, vagy talán egy órával előbb is megörtént volna. A haramiák bizonyára leskelődtek reá; azon a vidéken este nem közlekednek kocsik vagy autók. Többen lehettek.

Három-négy emberrel Lázár Miksa és a fia sikerrel felvette volna a harcot. Elszántan védekeztek az erősebb banda ellen, ezt a hivatalos vizsgálat is megállapította, de nem volt fegyverük, csak a két karjuk. Fejszével, késsel összévágták őket, Lázár Miksának a szívébe is kést döftek, ez okozta a halálát. A pénzüket elvették, dohányneműt is, nem az egészét, nehogy gyanút keltsenek. Aztán felhajították a kocsi a két holttestet, a lovat meg elindították.

A ló ment a megszokott úton, be Vulturenibe, már elmúlt tíz óra. Lázár Izáknék boltja előtt egy gödörben a kocsi felbillent, a ló megállott, nem ment be az udvarba. Egy fiatal földműves, aki arra járt, beszólt a kocsiába:

— Lázár bá', keljen fel, igazítsuk el a kocsit!

Nem jött válasz. A fiu megnézte a kocsi belsejét és akkor kitudódott a katasztrófa.

Kijött Lázár Izák, kijött az öreg Lázárné, nyolcvan esztendősszony. Kijött és petróleumlámpa fénye mellett látta viszont a fiát és az unokáját.

A család Iclodon másnap sem értesült a katasztrófáról. Goicu járásörmester Lázárék egyik rokonát, Bindert értesítette a szomorú esetről, ő szólt a legidősebb Lázár-fiúnak, Menyhértnak, aki bejött Clujra és közölte a Discom főnökeivel a történeteket. Lázár Miksáné és a gyermekek csak szerdán tudták meg a gyászhirot, amikor a temetőbe kellett készülniök.

Braun Henrik főrabbi még kedden összehívta a chevra előjáróit, akik könnyek között tárgyalták meg a két áldozat végtisztességére vonatkozó intézkedéseket. Ingyenes díszirhelyet szavaztak meg nekik.

Réggel hazahozták a két koporsót és mingyárt megrendezték a temetést a templomudvarban és a temetőben a maga megrendítő egyszerűségével. Ólmos fájdalom az ólmos, szürke faluban. A zsuppedeles házból kiszakadt két családfenntartó, ki fog gondoskodni róluk?

Beszarábiában és az ókirályságban hasonló esetekben a templomok előcsarnokában és a bethamidásokban hirdetményeket ragasztanak ki, amelyek így kezdődnek: Heilige Jidn, helft, helft, helft. (sz. i.)

BŐ LAKOMÁK névnapi EBÉDEK után

A MIKOR a sok jó falat, amelynek oly nehéz ellenállani, alaposan megterhelte a gyomrát, szedjen ARTIN dragéet. Az ARTIN, ez az ideális hashajtó, elősegíti az anyagcserét, meggyorsítja az emésztést és hozzájárul, a gyomrot feleslegesen megterhelő, ballaszt mielőbbi eltávolításához.

ARTIN a legjobb ellenszere az akut GYOMORRONTÁSNAK.

Uj árak Lei 21.—
36.—
97.—

Zsidó orvosok világtalálkozója Tel-Avivban

Uj zsidó kolónia alakul Rechobot mellett.

Jeruzsálem, december 4. A zsidó orvosok világtalálkozásának előkészítő bizottsága, mely a luzerni cionista kongresszus kapcsán megtartott orvosi értekezleten alakult meg, értekezletet tartott Tel-Avivban és elhatározta, hogy 1936 tavaszára hívja össze Tel-Avivban a zsidó orvosok világtalálkozását a telavivi mintavásárral egyidejűleg. A kongresszusra a következő referátumokat irányozták elő: 1. A zsidó orvosok helyzete általában. 2. Zsidó egészségügyi munka Palesztinában és a diasporában. 3. Orvosi nevelés. 4. A zsidó orvosok világszervezetének megteremtése. Az orvos kongresszus kapcsán a telavivi mintavásáron egészségügyi kiállítást is rendeznek. E rendezvényekhez nemzetközi orvosi nyári tanfolyam is csatlakozik.

Jeruzsálem, december 4. A Zsidó Távirati Iroda értesülése szerint a palesztinai zsidó ültetvényesek szövetsége elhatározta, hogy Rechobot mellett új kolóniát alapít, ahol 150 munkás családot telepít le, akik a szövetség rendelkezésére bocsátott munkás certifikátokkal jöttek az országba. Az új telepések az ültetvényesek szövetségétől és a Keren Hajjezdódtól kapnak kölcsönt gazdaságuk berendezéséhez és előreláthatólag a kormány fogja az új kolónia rendelkezésére bocsátani a szükséges földterületének egy részét.

Bucuresti ügyek elintézését
vállalja: HATSZEGI ERNŐ, Str. Cobalcescu 52.

Kóser baromfiexport
céljára keresek heti szállításra 3-400 darab prima hizsolt vágott tyuko, kacsa, pulykát. Csak szakmabeliek jó vasuti összeköttetéssel jönnek tekintetbe. Komoly ajánlatok: „Készpénz átvétel” jellegre a kiadó továbbít.

SELECT-MOZGO MAI KEZDETEL:
STAN és BRAN
közkezdvelt komikusok legújabb rendkívüli vígjátéka:
Egyszer volt, hol nem volt...
Műsoron kívül a legújabb hangos FOX híradó! Két órai nevetés! Két órai mulatás!

Európai turnéja során Németországba is ellátogat a Habimah

A németországi zsidó kulturszövetség látja vendégül a világhírű héber színtársulatot

Berlin, december 4. A berlini cionista szervezet és a zsidó kulturszövetség biradalmi vezetősége a palesztinai színházi problémák megvitatására nagyszabású estélyt rendezett a napokban, melynek főelőadója Margott Klausner asszony, a Habimah vezetőségének tagja volt. A rendezvényen a németországi zsidó kultúrelét prominens személyiségei és Németország legnevesebb zsidó művészei vettek részt és egyöntetű formában jutott kifejezésre az a kívánság, hogy minél szorosabb kapcsolatokat teremtsenek a németországi zsidó kulturmunka és Palesztina kulturális fejlődése között.

Margott Klausner „A Habima utja” című előadása kapcsán felmerült annak lehetősége, hogy a világhírű héber színtársulat legközelebbi európai turnéja során Németországban is vendégszerepelne a zsidó kulturszövetség kereteiben. A tervet melynek megvalósításától a németországi zsidó színművészet fellendülését is várják, a legnagyobb lelkesedéssel fogadtak a németországi zsidóság köreiben.

Százmilliók panama miatt lemondott Cancicov földművelésügyi alminiszter

Állítólag több kormánypárti képviselő van belekeverve a panamába

Bucuresti, december 4. (Az Uj Kelet tud.) Néhány héttel ezelőtt az Unversul nagy felháborítást keltő tudósításban számolt be arról, hogy egy Zsifkovics nevű jugoszláv képviselőnek sikerült tiltó uton 116 millió lej kicsikarni a kormánytól és átvinni a határon. A Zorie szerint a jugoszláv képviselő akciója mögött hatalmas panama húzódik meg, amelyben vezetőszerepet játszanak Munteanu földművelésügyi minisztériumi kabinetfőnök, Sassu miniszter sógora és néhány képviselő: Zsifkovics a Bánátban levő ugynevezett határalapok kis-járatása folytán, amelyben a szerbek is részesek voltak, 160 millió lej kártérítést kért. Hosszas tárgyalások után kiegyezés jött létre, amelynek értelmében a román állam 116 millió lej kártérítést fizet, 70 millió lej készpénzben és 46 millió román állampapírokban. Zsifkovics alighogy megkapta követelését, utnak indult, a jugoszláv határon azonban feltartóztatták. Megmotozása alkalmával 40 millió lej készpénzt és 46 millió lej értékpapírt találtak nála. A hiányzó 30 millióra vonatkozólag kijelentette, hogy a

pénz az országban marad, miután jutalékként szétosztotta azok között, akik az üzlet megkötésében közreműködtek.

Zsifkovics visszatartásáról értesíteték a jugoszláv hatóságokat, amelyek most a volt képviselő kadatását kérik. A Romániában folyó vizsgálat célja mindenekelőtt is annak megállapítása volt, hogyan léphetett fel Zsifkovics 160 millió követeléssel, amikor a szerb határhoz közel mindössze nyolc millió lej járt volna és ki interveniált a földművelésügyi minisztériumnál ebben az ügyben, amelyből kifolyólag az államot több mint 100 millió lejes károsodás érte. A román hatóságokat természetesen érdekli az a kérdés is, kik azok a képviselők és politikusok, akik a 30 millió lejes jutalékot felvették.

A botrány első következményeképpen Mircea Cancicov földművelésügyi alminiszter be nyújtotta lemondását. A Zorie szerint az ügyben további fejlemények várhatóak, miután az ellenzék meg fogja interpellálni a kormányt a parlamentben.

Bizonytalan a Laval-kormány sorsa a fegyveres szervezetek ügye miatt

Ma folytatják a vitát. Leon Blum bebizonyította, hogy a félkatonai szervezetek puccsra készülnek

Párizs, december 4. A felfegyverzett félkatonai szervezetek ügyében folyó vitával kapcsolatban uccai tüntetéseket tarttak, de ezek ezideig elmaradtak. A törvényhozás körletében erős karhatalom tartotta fenn a rendet s a helyőrség is hadórkészületben áll. Vidékről is érkeztek katonai csapatok Párizsba. A bizalmasi rendszabályokat még fenntartják a három napra becsült parlamenti ülés kezéig. Egyébként a francia kama, csütörtökön délelőtt folytatja a fegyveres ügyében megkezdett vitát. Az estilapok megegyeznek abban, hogy nem lehet előre megjósolni, győzni fog-e

a fegyveres szervezetek vitájában is Laval-kormány. A Le Journal a ligákra vonatkozó vitával kapcsolatban azt írja, hogy Laval minden sánza abban van, hogy nincs aki helyettesítse. Az Echo de Paris véleménye szerint a parlamenti harcok igen kemény véget fognak érni, de Laval igen nyugodtnak látszik. A Le Populaire rámutat arra, hogy Leon Blum bizonyítékát szolgáltatva annak a ténynek, hogy a félkatonai szervezetek nemcsak fel vannak fegyverezve, de használgák is fegyvereiket. Ezek a szervezetek államsínt terveznek a köztársasági rendszer ellen.

Kétórás kihallgatáson fogadta György görög király a venizelista párt vezérét

A legbarátságosabb keretek között zajlott le a kihallgatás. Szimpátiatüntetések a király mellett

Athén, december 4. (Rador.) Szofulusznak, venizelista párt vezetőjének tegnapi kihallgatása a királynál két óra hosszat tartott és legbarátságosabb keretek között folyt le. A márciusi forradalom több elítéljének szabadságát alkalmából nagy szimpátiatüntetések voltak György király mellett.

Athén, december 4. A görög követek között voltak a kormányokkal, melyeknél akkreditálva vannak, György király trónra lépését.

Szombattól a ROYAL-mozgóban a legérdekesebb, legizgalmasabb dzsungel premier:

BEYOND BENGAL (A malakkai pokol)

Csodálatos, eredeti felvételek.

Ma, csütörtökön és holnap pénteken utoljára a legújabb Charlie Chan: A kínai papagály.

Súlyos ítéletet hoztak a CFR panamisták perében

Bucuresti, december 4. Az ilfovi törvényszék ma hirdetett ítéletet a CFR szállítási társaság elkövetett nagyszabású sikkasztás ügyében. Ioanid helyettes igazgató: 5 évi börtönre és 10.000 lej pénzbüntetésre, Teodor Popescu iradafőnököt 5 évi, Virgil Popescu, Popescu, P. Popovici, Dumitru Popovici, Ionescu, Angela Manolescu, H. Efner, Ef-

raim Schechter, H. Gologorski, Wurbrandt, tisztviselőket 1-től 5 évig terjedő börtönre, Mózes Feldmann, Mendel Schnitzler, Adolf Maimann, Victor Blum, Izidor Feldmann és G. Singer kereskedőket 3-3 évi, L. Gross kereskedőt 2 évi börtönre ítélték, míg a többi vádlott 1-1 évi börtönbüntetést kapott. A 60 vádlottból csak 4-et mentettek fel.

A római főrabbi koronája és Graciani tábornok, a „vérengző zsidó”

Alfred Rosenberg és antiszemita elvbarátai az olasz-abesszin háborúért is a zsidókat teszik felelőssé

Cluj, december 4. (Az Uj Kelet tud.) Aláírásban hozzá vagyunk szokva ahhoz, hogy antiszemita és a hozzájuk közelálló köztudott világ bajait a zsidók számlájára írják. Találtak már, hogy a zsidók csinálták a háborút, a forradalmat, a kapitálist, a kommunizmust, vagyis mindent, amit az emberiségnek egyik vagy másik része a magáé. A napjainkban a zsidókat a háborúért is felelősnek tartják. Legújabbban a zsidó manővernek állítják be. Elsősorban a németországi nácik azok, akik a kelet-európai háborúból is erőnek erejével zsidókat akarnak csinálni, de úgy látszik, nálunk, Romániában is akadnak körök, amelyek nagy ambícióval igyekeznek a zsidóság terjedését előmozdítani az olaszok és az abesszinek háborúja.

korona is, amelyet az olasz hadügyminisztérium tartalékállományában rendelkezésre bocsátott. Ebből a következő konkluziót vonja le a nacional-tarantapár: cluji hívalója: „Ez az ajándék és a körülmények, amelyek között történt, arra mutat, hogy súlyos pillanaton megy ma keresztül Olaszország, ha elfogadja a rabbi ajánlatát, aki végeredményben fajrokon a királyok királya harcosainak.”

Másként vélekednek azonban a nácik az olasz-abesszin konfliktus zsidó vonatkozásairól. Mig nálunk, Romániában ezt a vonatkozást az abesszinek és a zsidók állítólagos fajrokonosságából ráncigálják elő, addig Alfred Rosenberg, a fajelmélet alapján álló nácivezér, csodálatos módon teljesen megfedkezük erről a momentumról és éppen az ellenkező oldalon, az olaszoknál vélik felfedezni a „bűnös zsidót”. Alfred Rosenberg a Weltkampf című lapjában kisüti, hogy az olaszok zsidó befolyás alatt határozták el magukat az abesszin hájártra. Szerinte Graciani tábornok „vérengző zsidó”, akinek brutalitása „tiszára zsidó eredeti”.

De Németországban van egy más nácivelemény is, amely közelebb áll a romániai jobboldali körök külpolitikai „meglátásaihoz”. Eszerint az olasz-abesszin háború nem egyéb, mint a fehér és a fekete faj harca, amely-

Ebben a páholyban is — ahol a legjobb társaság ad egymásnak találkozót — a

SOIR DE PARIS

puder, parfüm és kölniviz finomillata uralkodik.

Minden zaküzetben kapható.

SOIR DE PARIS

BOURJOIS

ben a feketét az angol tőke, helyesebben a nemzetközi zsidó tőke támogatja.

Ekként vitatkoznak egymás között az antiszemiták. Megegyeznek abban, hogy az olasz-abesszin konfliktust a zsidók csinálták, abban azonban sehogysem tudnak megegyezni,

hogy az olaszokat, avagy az abesszineket tünlessék ki a zsidó maiffával. Az antiszemita logika összegezéséből nem volna nehéz kihozni azt a konkluziót sem, hogy az abesszin konfliktust mindkét oldalon zsidók csinálják a nemzetközi bosszuságára.

Sorozatos fegyvercláadások Észak-Amerikában

Newyork, december 4. (Rador.) Charleston város börtönében nyolc fogoly leült egy őr, majd egy földalatti alagúton a pályaudvarra menekültek, ahonnan szökni akartak. Az őrség üldözöbe vette a foglyokat, akik közül egy elesett, kettő súlyosan megsebesült, a többit elfogták.

Bostonban a fogház udvarán egy teherautó vezetőjét vasdoronggal leütötték a rablók, akik azután a teherautóval az épület belsejében romboltak. Végül két

őrt megsebesítve elmenekültek. A szökevényeket 30 autón üldözte a rendőrség és sikerült valamennyit elfogni, egyet kivéve, aki súlyos sebében elvérzett.

Muskageban (Oklohama) hat rab lefegyverezte az őrt és lelőtt egy detektívet. A rendőrök közülük 1 agyonlőttek, a többi öt eltűnt. Nashvilleben két fogoly elrabolta a fogház igazgatóját. Később, amikor már biztonságban érezték magukat, elengedték az igazgatót.

Az Ujságíróklubban

ma, csütörtökön este nagy

Mikulás-est

Táncombola, értékes és izléses nyemények. Az Opera tiztagu orosz kórusa.

Több gyanúsítottat vett őrizetbe a csendőrség a Discom-kocsi ellen elkövetett rablógyilkosság ügyében

Nagy eréllyel folytatják a nyomozást a hatóságok

Cluj, december 4. (Az Uj Kelet tud.) A Vultureni község közelében elkövetett rablógyilkosság ügyében a cluji ügyész folytatja a nyomozást. A helyszínen Pop ügyész, Barbateiu vizsgálóbíró, Pop csendőrmagy és dr. Kernbach törvényszéki orvosszakértő jelentek meg. Kernbach doktor felboncolta Lázár Miksa és Vilmos hulláit és megállapította, hogy a gyilkosságot késekkel és fejszékkel követték el. Mindkét áldozaton 10-12 szurást találtak, azonkívül pedig Lázár Miksának a koponyáját zúzták szét fejszével, Lázár Vilmosnak pedig a hátgerincét.

A csendőrség letartóztatott három Vultureni községi parasztembert és egy cigányt, akiket azzal gyanúsítanak, hogy közöttük van a gyilkossághoz, bizonyítékokat azonban nem sikerült produkálni.

Biriescu dr. főügyész nyilatkozatot adott az Uj Keletnek a nyomozás eddigi

eredményeiről, megállapítva, hogy habár a hatóságok találtak már bizonyos nyomokat, amik a tettesek személyazonosságára engednek következtetni, eddig semmiféle konkrétumot nem sikerült megállapítani. A gyilkosoknak mindenesetre teljesen pontosan kellett értesülniük arról, hogy hol és milyen időben haladnak el áldozataik és alaposan fel kellett készülniük a merényletre. Cluj környékén — mondotta a főügyész — ez a rablógyilkosság rendkívül ritka bűntények közé tartozik az utóbbi évek során ugyanis nem emlékszik, hogy ezen a környéken hasonló büntényt követtek volna el.

A nyomozás nehezen folyik, a hatóságok nagyon sok megvilágítatlan kérdéssel állanak szembe, de a főügyész reméli, hogy rövidesen sikerülni fog a tetteseket elfogni és ez a büntény nem fog a legutolsó idők kiderítetlen bűncselekményeinek sorába kerülni.

Czur Salom birtokbavétele

írta: dr. Fenichel József

Tíz éves álomképből lépett ki Czur Salom ma, a szemem előtt. Ugy tapostam a földjét, mintha magam ezréves jószágán járnék. Ugy szitta be a szemem a föld színét, amint a megszámlálhatatlan parasztsóval rendelkező földműves nézi a meggyéjét. Nincs az a legjobban elvárosiasodott ember Palesztinában, akin rövid idő alatt nem ütne ki a földéhség. Talán, mert érzi, hogy ez a föld volt a történelmi kezdet, hogy őseinek csontja itt porlad, vagy talán arra gondol, hogy ő is a föld porává lesz, ha utolsó út szíve üllőjén a kalapács. Talán arra gondol, hogy ő csak a másnak a földjét látta, vagy az övét hogy vették el? Vgy gondol egy kicsi házra, ahol ő az ur a portán!

Már hónapok óta várom ezt a percet feszült ideggel. Aki nem ismeri az itteni földviszonyokat, az nem is tudhatja, hogy mit jelent egy még nem birtokolt föld birtokbavétele. Itt a sorrend fordítva van. Valami hatodrangú a tulajdonjog kérdése a birtokjog mellett. A régi törvények azt védtek, aki a földet művelte, birtokolta és nem azt, aki csak egy papirt őrzött róla. Ezt meg is lehet érteni, ha elgondoljuk, hogy a keleti népek tynyasága és kóborló beduin természete mellett a hatalom is azt pártfogolta, aki egy helyben ült és megművelte a földet arca ve-rejtékével, ahogy a biblia írja.

Mikor a zsidó tulajdonjog birtokolni is akar egy még nem birtokolt területet, mindig harc árán jut el ehhez. Legtöbbször nem az harcol, akie volt a föld valaha és busás áron tulajdonos, hanem a sátorlakó beduin, aki szinte üzletszerűen kutatja ki a zsidó birtoklás alá kerülő helyeket. A beduin azt állítja, hogy ő mindig ott lakott, még tanukat is hoz erre. Ugy képezem el, hogy valóság-gal kölcsönzik egymásnak ezeket a tanu-lomásokat.

Már ez év májusában megállapította a ta-gosító bíróság, hogy a Czur Salom társaságnak nemcsak tulajdonjoga van, hanem területének 90%-ára birtokjoga is. S mégis csak ma mondhatjuk el, hogy ez a birtokjog él, mert gyakorolva van általunk. Hába „abfertigoltunk” egyes arabokat, mert ő lényegében ke-resni akar, baksist akar. S amíg el nem inté-zik ezt, harcol. Mindig akad beduin, aki éj-jel oda szökött a sátrával. Így határoztuk el egyetlen védekezésünk, hogy költséges, de mégis célszerű sodronykerítéssel fogjuk napi-rendről levenni a birtoklás problémáját.

Mintha circulus vitiosus állott volna be. Hogy birtokolhassunk nyugodtan: kerítésre volt szükségünk. Hogy megkerítessük a kerítési munkálatok megkezdését: birtoklásra volt szükségünk. Kétszer kíséreltük meg a munkálatokat, másfél órány belüli botokkal felfegyverkezett, indulatosan viselkedő arabok jelentkeztek és zavarták meg a munkálato-kat. A hatóságok passzívák a birtoklás vé-delmében, legtöbbször mindkét felet eltávo-lítják s a lassu bíróságra bízják a vitako-zókat. Az angolok kegyetlenül hüvösek, óva-tosak. Semmit sem respektálnak úgy, mint az erőszakot. Az elmúlt hónapokban elég fe-szült volt az atmoszféra. Nem kevés gondja volt a hatóságoknak, érthető, hogy a mi fájdalmunk nem nagyon izgatta őket. Egy ba-rátom úgy jellemezte az angol tizedrangú hivatalnokot, hogy mindig az angol külügy-miniszternek képzeletben magát, akinek kötele-sége 400 millió mohamedán jóléte vigyáz-ni és minden kérdésből keleti kérdést csi-nálni. Reábizza a végtelen időre. Tényleg, va-lami egészen érdekes politikát folytatnak, egyszerre akarnak mindenkit kielégíteni.

Hónapok teltek el, míg beérett a hivatalos rendőri segédlet és az angol „Tommik” ki-szállottak Czur Salom földjére egy májusi napnak beillő késő novemberi napon. Maguk-kal hoztak egy „gyűjtő” kocsi-t, egy pár be-duint őrizet alá vettek és — jó órában legyen írva — minden tiltakozás kámforrá vált meg-jelenésük óta.

A kerítést készíteni akaró munkások, jó-részt magyarul beszélő testvéreink, akik ma-guk vagy rokonságuk után érdekeltek is, (otthon régen egyik nagykereskedő volt, má-sik tulságosan ismert cionista ifjusági vezér-szónok), megérezték, hogy itt nem egysze-rű kerítés készítéséről van szó. Most vesz-szük birtokba Eric Jszrael egy új szunaja-nak földjét, hogy kezük által most meg vé-gbe az ő-s-uj ország honfoglalásának egyik néma fejezete. Csak a lelkek emelték más-ként: a kalapácsot a földre vert vasra és az én szemem látott a vasakban többet, mint egy megrozsdásodó fémot.

S látam annak a pár arabnak az arcát, aki elhagyta a területet. Nem volt szomorú, bosszúálló. Vették ládájukat, fekete sátru-ka-t és tovább mentek. Talán akkor ébredtek rá, hogy előbb-utóbb nekik is le kell települ-ni valahol végleg. Talán átértették, hogy egé-szen primitív életformában volt eddig részük, nekik is arra kell törekedni, hogy a világ haladásának irányában menetejenek. Az „ab-

fertigolt” araboknál láttam, hogy minden politikai, nemzeti viszály tényleg csak gaz-dasági kérdés. Ezrével szaporodnak évente azok, akik a két nép közti közeledést és meg-békülést a nyelv, a gazdasági érdekek háló-zatával viszik előre. Van már arab, aki látja, hogy ez alatt a nap alatt nekünk is he-lyünk van, hogy pénzt, kultúrát és munkaszere-tet hoztunk ide vissza, hogy Palesztina csak a mi visszatérésünk óta ország. Egy szép nap meg fog szülni a csak nacionaliz-musából élő arab intellektuel réteg hipnóziss a tömegek, az élet realitását látók fölött.

Ujra végigjártam a területünket. S mint-ha sürgést-forgást hallottam volna, amit vá-runk a maláriamentesítés bekövetkezése után-ra. Nem kellett hozzá nagy fanázia elkép-zelni az aszfaltozott utakat, a házak kontur-jait, a virágos csoportokat. S mintha Erdély száz zugából ismert testvéreimet láttam vol-na, kit megpihenni, hit' oiga után járni. Ó, hány turistától hallottam földünkön, hogy

tényleg egy komoly dolog ez a Czur Salom. Hánytól hallottam, hogy milyen boldogan é-ne itt. Így van ez tényleg, azonban türelem és okos együttműködés kell az első uccáig.

Pár óra alatt újra éreztem, hogy az egész-séges levegő hogy járta át arcomat. Nem tudtam eldönteni, hogy melyik szellő volt kedvesebb nekem. Amelyik a fájdalmasan megénekelte galili hegyekről fujt állandóan, avagy ami a tenger felől hozta évezredek titkát? Az országuton pillanatonként robog-tak az autók és teherautók, mintha jelképez-ték volna a mai élet tempóját. S én hátat fordítottam az országutnak s csak néztem a Karmel gerincét, ahogy bátran nekirohanni látszik a tengernek. Az irás szerint ott nyar-galt Eljahu próféta tüzes szekeren az ég-be. Az örök emberre gondoltam, aki meg-ostromolja az ég titkait is. S méztem a Kar-mel mögé hanyatló napot, mely vörös fényé-vel figyelmeztet, hogy napra éj jön, amikor ember, állat megpihen.

Csak a természet dolgozhat szüntelen, az ember-állat időnként fedél alá kell kerülnön és meg kell pihenjen. Boldog voltam, hogy aznap megtörtént Czur Salom birtokba vétele, mert ezzel is egy sereg megfáradt testvérem fede-lének építése haladt előre.

Kifényesedett, zsiros ruhákat speciálisan tisztít Csink vegyszertgyára

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

ROMÁN OPERA MŰSORA

December 6-án, pénteken: Traviata. Marianne Warnayer és Katona Gyula vendégjáté-kával.

December 7-én, szombaton: (iskola imatiné): Sámson és Delila.

December 8-án, vasárnap (este): Alarocsbál. Marianne Warnayer és Katona Gyula vendégjátékával.

December 9-én, hétfőn: Faust. (E. Sdanovsky basszista vendégjátékával).

A NYOLC MOZGÓ MŰSORA:

Ma, csütörtökön és holnap, pénteken utoljára a legújabb Charlie Chan: A kínai papagály. Szombattól a legérdekesebb, legizgalmasabb dzsungel-preimer: Beyond bengal. (A makkalai pokol). Csodálatos, eredeti fel-vételek.

EDISON MOZGÓ MŰSORA:

3 film egyszerre: I: Az orvos. Clark Gable, Myana Loy. — II: Utolsó szezelem. Don José Mojika. — III: Szellemek háza. Helyárak: 9 és 13 lej. Kezdeté 3, 6, 9.

MUNKÁS-MOZGÓ MŰSORA:

Dupla műsor egy helyár. I: Osodabár. A leg-pazarabb kiállítású revüf. Im. Főszerep-ben: Al Jolson, Dolores Del Rio és Kay Francis. — II: A láthatatlan ember. Iz-galmas bűnügyi dráma. H. G. Wels re-génye nyomán. Főszerepben: Glorin Stuard és Claude Rein. Előadások: 4 1/2, 6, 7 1/2 és 9 óraker. Helyárak: 10 és 12+3 lej.

MEGNYILT SZÉKELY ÉS RÉTI BUTORGYÁR R. T.

lakberendezési KIÁLLITÁSA

Targu-Muresen

30 ragyogó interieur, 30 lakás-berendezési probléma tökéletes megoldása

Ha otthonát igazán szépen és melegen akarja berendezni, látogassa meg a gyár Piața Albina 17 sz. alatti mnta'emeit. Akadályoztatása ese én a cég szívesen küldi ki architectjét eredeti rajzokkal és tervekkel.

CONTINENTAL SZÁLLODA

BUDAPEST, VII. DOHANY-UTCA 42.

AZ A HELY, AHOL A JO KÖZÖNSÉG JÓL ÉRZI MAGAT,

LEGMODERNEBB SZÁLLODAI KÖNYELEM.

SZÍNHÁZAK, SZÓRÁKOZÓ.

HELYEK ES A KERESKEDELEM KÖZPONTJÁBAN.

MÉRSEKELT ARAK. GARAGE A HÁZBAN.

A kitünő ADOLF TEFFNER

vezetése alatt álló zsidó operett-társulat,

SIDY THALER

hírneves művésznővel, aki 120 előad-jásztott Bucurestiben, páratlanul nagy mellet, erdélyi turnéra indul a követő nagyszerű operettekkel:

„Az utolsó tánc

„Önagysága karriert csinál

„Urke Nahalnik

Ártatlan?

Kitünő rendezés — Kárpáti zatos tancok — Elsőrendű zenekar

Rendező: B. Rintzler

Karmester: M. Kreis

Az erdélyi turné sorrendje:

LUGOJ	December 5 este
DEVA	December 6 este.
CLUJ	December 7 este December 8 délután December 8 este
TARGU-MURES	December 9 este December 10 este
REGHIN	December 11 este
GHEORGHENI	December 12 este bucsu Erdélytől

Fenti előadásokra jegyek kaphatók városban a színházi ügynökségeknél.

Targu-Muresen jegyek elővételben az 75 százalékkal emelt párfümmériában kaphatók.

Nem csuf „horo

Lefogyott

Barátai csodál

Sohasem bíztam

amelyeknek rel

nekünk egy ur —

már két éve nem lá

megláogatót és

amikor megláttam.

99 kilót nyomott. Az

szóló bizosít, hogy

valaha. Mindannyian

nyira kővér volt és

megkérdeztem, mit

fogott. A válasz vo

ggel. Nem hi tem,

emmi okom, hogy

F. E.

A leg'obb esetben

kezik, hogy a sze

felesleges anyagokka

állyha tele lehet ha

felesleges anyagok

akunak vastag há

Kruschen hat sója

apon a eltávolítsa

anyagokat, amelyek

ek. Akkort lassan-

érség, lassan — ez

HIL

A román kirá

start Victoria herce

restből jelentik: G

Victoria hercegnő

királyi udvar 8 nap

Hatalmas pet

tak utnak Constant

curestiből jelentik:

olasz tankot raktak

ekkel. Ily nagy p

mem indult Olaszor

gadták azt a kiköt

erős valutában fize

elők alkalmazásán

Gyomor- és

vérgangánál, étve

nál, felfúvódásnál,

Nem csufolják többé „hordónak“

Lefogyott Kruschen révén

Barátai csodálkoznak a hatáson

Sohasem bíztam azokban az orvoságokban, amelyeknek reklámot csapnak — írja Kruschen két éve nem láttam, ez előtt hét héttel látogattam meg és valóban eicsodálkoztam, amikor megláttam. Amikor utójára láttam, nem bílt nyomott. Azt hittem, beteg volt, de az orvos bizosít, hogy jobban érzi magát, mint valaha. Mindannyian „hordónak“ csufoltuk, mert a kővér volt és láva a nagy változást, megkérdeztem, mit tett, hogy ennyire lefogott. A válasz volt: Kruschen só minden étellel. Nem hittem, de jól ismerem és nincs semmi okom, hogy szavaiban kételkedjek“.

F. E. A leg-obb esetben az elhízás abból keletkezik, hogy a szervezet túl van terhelve felesleges anyagokkal, éppen úgy, ahogy egy állat tele lehet hamuval és korommal. Ha felesleges anyagokat felgyülmű hagyjuk, akkor lassan-lassan eltűnik a csuf kővér, lassan — ez igaz — de bizonyosan. A Kruschen az egész világon fogy. 120 ország lakossága használja. Ezen országok egyikében sincs semmi hozzá hasonló — semmi, ami hasonló hatást érne el. Kruschen só ma már Romániában is minden gyógyszertárban és drogériában nagyvolumenűen 95 lejért, kisvolumenűen 60 lejért kapható.

HIREK

A román királyi udvar 8 napos gyászt tart Victoria hercegnő halála miatt. Bucurestiből jelentik: György király nővérének, Victoria hercegnőnek halála miatt a román királyi udvar 8 napos gyászt rendelt el.

Hatalmas petróleumszállítványt indítottak utnak Constantából Olaszországba. Bucurestiből jelentik: A constantai kikötőben 17 olasz tankot raktak a napokban be olajtermékekkel. Ily nagy petróleumszállítvány még nem indult Olaszországba. Az olaszok elfogadták azt a kikötést, hogy a szállítvány első valutában fizetendő, mint azt a szankciók alkalmazásánál kimondták.

Gyomor- és bélzavaroknál, hasüregbeli pangásnál, étvágytalanságnál, szorulásnál, felfúvódásnál, gyomorégésnél, felbőgésnél, szédülésnél, homlokfájásnál, hányingerrel egy-két pohár természetes „Ferenc sózset“ keserűvíz alaposan kitisztítja az emésztőutakat. Közközhízi jelentésekben olvassuk, hogy a Ferenc sózset vezet még a hosszú idő óta fekvő betegek is nagyon szívesen isszák és általában dicsérik.

Javul a jemeni zsidók helyzete. Jeruzsálemről jelentik: Jemenből érkezett jelentés szerint a zsidók helyzete ebben a délarábi államban láthatóan javult, amióta Jahia iman főrehaboldó korára és betegségére való tekintettel fia ruházta a hatalmat. Ismeretes, hogy az utóbbi években súlyos üldözések és ényomatás alatt éltek a jemeni zsidók. Most szabadod tették számukra a Palesztinába való kivándorlást, ha birtokaiknak egy tizedét az államra hagyják. Tekintettel azonban a belpolitikai helyzetre javulására, az emigránsok száma csökkenő tendenciát mutat.

Ne feledkezzünk meg a december hetedik kórházi szombatáról.

Az európai háborús láz aranyesőt zúdított Argentínára. Londonból jelentik: A buenos-airesi értéktőzsde elnöke kijelentette a newyorki lapok tudósítónak, hogy az európai háborús láz valószínű aranyesőt zúdított Argentínára, amely ismét élvezi a háború utáni virágzó korszak óriási jólétét. Az abszolút bonyodalom kezdete óta a buenos-airesi tőzsde forgalma tál nap kétmillió dollárral növekedett és Argentina kivitele 300 százalékkal emelkedett, m'óta Anglia hadihajókat vont össze a Földközi tengeren. Az Olaszországba irányuló argentinai huskivitel 75 százalékkal emelkedett. A husk amerikai, angol és olasz hajók szállítják Olaszország-

Uj méréseket végeznek a föld vonzóerejének megállapítására. Bécsből jelentik: Páter Lejay, francia tudós, aki Sanghájban működik, a föld vonzóerejének tanulmányozása céljából megkezdett világszerte utján Bécsbe érkezett s az ottani egyetemi csillagászati intézetben méréseket végzett. Ötven évvel ezelőt ez az intézet volt színhelye a föld abszolút vonzóerejének megállapítására irányuló méréseknek. A relativ vonzóerőt azonban, mely a földrajzi szélesség és a föld mélyében levő kőzetek sűrűsége szerint változik, minden helyen külön kell megmérni. Ezekből a mérésekből következhetnek a földgömb alakjára és a föld felszínre alatt rejtőző természeti képződmények elfordulására. A mérés olyan inga utján történik, amelynek lengési ideje fél másodperc. A lengésidőt stopperórával ellenőrzik. A művelet az egyik legkomplikáltabb és legnehezebb fizikai művelet és igen nagy pontosságra van szükség a méréseknél, ami kitűnik abból is, hogy az inga felállítása két-három napot vesz igénybe s csak Páter Lejaynak sikerült egy új ötéles eljárás segítségével ezt az időt lényegesen megővidítenie, Páter Lejay már 250 mérést végzett a földgömb különböző pontján.

A cluji zsidó kórház szombatja a betegek javát szolgálja.

Öngyilkossági kísérlet a Központi szállóban. Tegnap este kilenc óra tájban a Központi szálloda takarítónője arra lett figyelmes, hogy a 15-ös számú szobából erős szén-gázszag árad ki. Azonnal bement a szobába, ahol eszméletlen állapóban találta a szoba új bérletjét, Corpodean Zsuzsanna fiatal asszonyt. Azonnal értesítették a mentőket, akik belgyógyászati klinikára szállították az elaltatott asszonyt. Injekciók segítségével magához térítették az asszonyt, aki elmondotta a kórházi ágyon, hogy cojocnai illetőségű 28 éves válófélyben van férje ől. A hozzáintézet kérdésekre azt válaszolta, hogy öngyilkos akart lenni, mert férjével állandóan civakodtak, majd válásra határozták el magukat, de időközben rájött, hogy nem tud magányosan élni. Eszé szobát bérelt a Központi szállóban, előzőleg azonban vásárolt három kiló szövet. A kályhában tüzet rakott a szénnel, majd nyitva hagyta a kályha ajtaját. A kilaromló szénigázzal akart öngyilkos lenni. A takarítónő azonban még idejében észrevette. Corpodean Zsuzsanna állapota súlyos, de nem életveszélyes.

A toránál adakozunk a cluji zsidókórház javára.

Egész Cluj városa

pénteken és vasárnap

a Román Operában lesz.

A Traviata-ban és Alarcosbál-ban a német operaszínpadok két nagy művésze lép fel:

Warneyer Marianne és Katona Gyula

Jegyek kaphatók a Színházi Ügynökségnél, Piața Unirii és a „Memento“ irodánál, Str. Regina Maria 16.

Zsidó testvéri szeretettel juttassátok lejtektek-ből a betegek javára.

Szovjetrepülőgép Finnország felett. Helsinkiből jelentik: Tegnap délután egy szovjetrepülőgép 10 percig Karéla területén, Finnország felett repült. Olyan csekély magasságban járt a pilóta, hogy gépfegyverekkel lőttek rá a finn határőrök. Azt hiszik, hogy el is találták a gépet, amely szovjet területen kényszerleszállást hajtott végre.

December hetedikén kórházi szombat.

Lipót belga király egy londoni klinikán operáltatja magát. Londonból jelentik: A Daily Telegraph szerint Lipót belga király egy londoni klinikán van, ahol operálni fogják és eltűntetik az augusztus hóban Luzern mellett szenvedett tragikus arüszerecsétlenség még látható következményeit.

Ujabb panama ügyében interpelláltak a spanyol képviselőházban. Madridból jelentik: Carranza admirális, monarchista képviselő parlamenti vizsgálat megindítását kérte az aviatica és hadsereg részére rendelt torpedók szállítási árlejtésének megvizsgálására. Állítása szerint az árlejtés feltételei egy bizonyos céget favorizáltak és a spanyol államnak ezzel 100 millió pezetanál nagyobb károkoztak.

Kalotaszegi ballada. December 7-én a Magyar Színházban ritka érdekességű bemutatásra készült három kalotaszegi község min'egy ötventagú falusi együttese. Kalotaszeg az erdélyi zenei nyelvjárások közt külön érdekességű, gyökereivel még a nép keleti, tatár eredetűbe visszanyúló zenei szépségek hordozója és ezek a szépségek most méltó keretben jutnak szőhoz a színpadon is. A keretet Szentimrei Jenő komponálta egy már-már feledésbe ment kalotaszegi népdalra, a „Csáki bíró lánya“ köré és Kós Károly tervezett hozzá öt stílusos dísztet. Szentimrei már tavasszal a Kecseti kaláka pódiumra állításával megmutatta, hogy hamisítatlan népi művészi elemekből milyen magesszínvonalú és elementáris hatású színpadi értékeket lehet kihozni. Most egy lépéssel tovább megy a megkezdett uton és szer-vel drámai kompozíció kerébe illeszti azokat a népi motívumokat, melyeken keresztül a nép a maga életét nem játssza, hanem éli a színpadon. A Kalotaszegi ballada rendes színházi helyárok mellett kerül bemutatásra és novemberben turnéra is indul, először csak Tg-Mures és Oradea közönségének meghódítására.

Badarau tőzsdeügynök felfüggesztését követelték a tőzsdeanács ülésén. Bucurestiből jelentik: A Curentul szerint a tőzsdeanács tegnap ülésén követelték Badarau nevű ügynök megbízatásának megvonását. Badarau bele van keverve abba a nagyszabású többmillióes családi ügybe, amelyet most a bucaresti ügyészség nyomoz.

Ahol a hivatalos idő minden percét az íróasztálnál kell tölteni. Newyorkból jelentik: Aberhart, az albertai „társadalmi hitelpárti“ kormány feje rendeletet adott ki, amely tiltja az állami hivatalokban a dohányzást, továbbá a női piperecikkek, arckenőcsők, ajakpirosítók, illatszerek használatát. Egy másik rendelt előírja, hogy a közhivatalnokok hivatalos idejük minden percét íróasztaluknál kötelesek tölteni, amit a hivatali előjárók fog- nak ellenőrizni, minden hét végén felelősség-re vonva a mulasztókat.

Zsidó testvéri kötelesség a Bikur Cholim.

A világ legkényelmesebb vonatait építik Angliában. Londonból jelentik: Az angliai nagy vasuti építkezések alkalmával, amelyekre a négy nagy vasuti vállalat eddig 700,000 tonna acélananyagot rendelt, igen érdekes és a világon egyedülálló újításokat vezetnek be. Az északkeleti vaspályára a Manchester mellett fekvő Mottarban a világ egyik legnagyobb rendezőpályaudvarát építik fel. Az új pályaudvaron 28 sínpar lesz, amelyeken egyszerre 2000 vagont rendezhetnek. A tolatásoknál, vagyis rendezéseknél a hajtóerőt kizárólag a kocsik önsulya szolgáltatja. A tervek szerint az építés során 11,433,000 köbméter földet ásának ki, több mint három és félmillió köbméter anyagból új töltéseket létesítenek és 225,000 liter víz befogadására alkalmas tartályt készítenek. A legérdeke- sebb újítást a londoni csővasuton vezetik be. Ezeket a vonatokon megoldják a teljesen zajtalan közlekedést. Az alagutak falait vastag hangfogyó aszbesztréteggel kibélik, a kocsik kerekére hangtompító acélabroncsokat szerelnek és a zökkenések teljes kiküszöbölése érdekében a síneket egymáshoz hegesztik. A vonatokra légszűrőkészülékeket szerelnek fel, amelyek a kocsik levegőjét tisztítják és állandóan egyenletes hőfokon tartják. Ha ezekkel a munkálatokkal elkészülnek, Angliában lesznek a világ legkényelmesebb vasuti kocsijai, valószínű csodavonatokon utazhat majd a közönség.

HÜLÉSNELE-GRIPPÁNÁL

TESTA GYÓGYIT

Minden gyógyszertárban Kapható

Céllövő iskolát létesített a cluji rendőrség. A cluji rendőrkészúra elrendelte, hogy a rendőrlégénység összes tagjai naponta céllövő gyakorlatot folytassanak és a céllövésben teljes kiképzést kapjanak. A gyakorlatok már meg is kezdődtek és a rendőrség az eredmények bemutatása céljából elhatározta, hogy december tizenegyedikén nyilvános céllövő versenyt rendez, melyen a rendőrlégénységen kívül részt vehetnek az összes rendőrtisztiek, valamint a rendőrség civil alkalmazottai is. A verseny győztesei között 1500-5000 lejes prémiumokat osztanak ki.

A zsidó kórház mindenkinek a támogatására számít.

Megszüntette a vagyonellenőrző bizottság az eljárást Popovici Mihály ügyében. Bucurestiből jelentik: A semmitőszék mellett működő vagyonellenőrző bizottság tegnap megszüntette az eljárást Popovici Mihály, volt miniszter ügyében, megállapítva, hogy vagyonának eredetét teljes mértékben igazolta.

Kiesett a robogó vonatból egy ügyvéd. Bucurestiből jelentik: Contesti és Titu állomások között Issersohn nevű gyvéd, Tárgovisteről visszatérőben, kiesett egy motorosból, amelynek aajtja véletlenül kinyílt utközben. Súlyos sérülésekkel szállították kórházba, ahol azonnal megoperálták. Állapota életveszélyes.

Ne feledkezzünk meg a szegény zsidó betegekről.

A Paul Ehrlich Orvostudományi Egyesület f. hó 8-án, vasárnap este pontosan 6 órakor tartja 85-ik rendes tudományos szakülését, melynek programja a következő: Dr Fischer Ernő: A lábdeformációk, azok bel-ideg- és nőorvosi vonatkozásai és kezelése.

Elítélte a tábla a verekedő csendőrkáplárt. Stánica Gheorghie csendőrkáplár, Vidra községi lakos állott ma a cluji tábla előtt, amely elsőfokon ítélezett Stánica bűnpereben. A csendőrkáplárt azzal vádolták, hogy ez év tavaszán letartóztatott egy falujabeli parasztembert, akit állólag valami lopás elkövetésével gyanúsítottak és a csendőrsőn súlyosan bántalmazta. A parasztember kiszabadulása után aztán a feljelentést tett Stánica ellen, aki a mai tárgyaláson tagadta, hogy tényleg bántalmazta volna feljelentőjét. A tábla orvosi bizonyítványok alapján múnőnek mondta ki a csendőrkáplárt és 10 napi elzárásra, valamint 2000 lej pénzbüntetésre ítélte.

Munkás Mozgó

Str. Văii 7. Str. Văii 7. Csütörtökön, pénteken és szombaton 4 1/2, 6, 7 1/2 és 9 órakor:

Két szenczió! A legolcsóbb helyár!

I. A csodabár

Főszereplők: Al Jolson, Dolores del Rio, Kay Francis.

II. A láthatatlan ember

H. G. Wells regénye nyomán.

Csalásért feljelentették Bethlen-Kotta Istvánt. A cluji ügyészségen ma dr Hirsch Elemér cluji ügyvéd feljelentést tett Bethlen K. István gróf ellen, aki Sütő Lajosné idős cluji uriaszonytól 185,000 lejért csalt ki. A gróf magyarországi birtokaira hivatkozva, kérte „kölcson“ a pénzt Sütőnéől, megígérte, hogy az összeg fedezésére a Magyar Nemzeti Banknál 6000 pengőt deponál, valamint intézői állást ígért Sütő Lajosnak magyarországi birtokain. Miután Sütőék jóideig hiába várták, hogy a gróf, aki úgy került ehhez a címhez, hogy egyik gróf Bethlen örökbe fogadta, vállalt kötelezettségeinek eleget tegyen, ma család címén feljelentették az ügyészségen. Ciugudeanu ügyész kihallgatta a gróft, aki tagadta, hogy kicsalta volna pénzt Sütőnéől. Állítása szerint kölcsönvette ezt az összeget és vissza fogja fizetni Sütőnek. Megállapítást nyert azonban, hogy a grófnak sem birtokai, sem bármilyen más vagyona nincs Magyarországon. Az ügyészség megindította az eljárást.

SOK TIZEZER
megelégedett vevő bizonyítja, hogy a

ZEPHIR

kályha az összes kályhák között a

LEGJOBB

10 kilogram fával fűt **24** órán
egy NORMÁL szobát **24** át

Gyártja:

Szántó D. és Fia, Oradea

Kapható mindenütt. Kérjen díjtalan árjegyzéket.

Képviselet: „BARZEL“ vaskereskedés, P. Mihai Viteazul No. 13.

UJ KELET *Legújabb hírek*

Posta
plátó in num.
No. 224718/929.

10. Telefon: 8-61.
Havonta 110, negy
évre 600, egész
földre: Havon
félre 12, egé
detések díjszal
KELET" az er
dőség egyetlen
Cikkünk után
rás megjelölésé

Két haditudós

Amióta az olasz
világ összes lapjai
tudósításokat a tank
rek és puskagolyók
Naponta egészséges
be az északafrikai
idegen éredek és h
sére. Az élet, az em
súlyban van az egé
cso áldást hozó jété
terek gránátjai tép
életét.
Mialatt azonban
fúrál dühöngenek
és Európában egy t
lekezznek: a laborató
és emberbarátok a
boru nagyszerű arze
fegyverei nem az
hanem az élet meg
mentesebbé tételér
arzenáluk a fegyve
tomsabb és legborz
a ráknak legyőzésé
beszámoló haditudós
perspektíváját tárja
ségeknak, melyek a
meg fogják semmis
Londonban kigyó
lámmal, rádium-bor
indult meg a rák-el
tések arról is szöla
tek komoly eredmé
A másik nagy fe
nes hadjáratl kap
tik. Alfred Kanfer,
cikkét írt egy orv
bejelenti, hogy ig
meg abból a szer
szervenek-e rák
megállapított diagn
ellenőrizték. Az orv
százelekében meger
állapítását.
Ezzel az újabb d
közzel a rákbetegs
mérésének lehetőség
előre s alkalmas ar
korán ismerhessék t
szélyes stádiumába
seget.
Mondanunk sem
rekről szóló haditud
leküzdésére megind
lenések között oly
ték-különbség van,
csak háborúk fel
osztóneiket és ama
emberi élet megh
szervezéseinek enyh

rendelkezésre álló eszközzel akadályoz
meg a törvénytervezet parlament elé való
rülését.
Dr. Borbély István elnök ezután hozzá
lásra kéri fel a résztvevő delegátusokat
felteszi a kérdést, hogy jelenték-e be tiltá
zásukat a törvénytervezet ellen parlamen
teik által.
Az első felszólaló Sredan ipartestületi
kár volt, aki kijelenti, hogy tudomása szer
delegáció járt a királynál a sérelmes törvé
tervezet ügyében. Reméli, hogy a vasárna
gyűlésen, amelyet az Operában tartanak me
és amelyen részt vesznek az ipari és keres
kedelmi szervezetek kiküldöttjei, Roman Va
ler a pro'estálások hatására módosítani fog
törvénytervezetét. A következő felszólaló
Taflan, a román iparosok és kereskedők sz
vetségének titkára, többek között arra k
az elnököt, válasszák két részre a kereske
ket és iparosokat ért sérelmeket és küll
tárgyalják azokat.
Muica dr. főtitkár viszont kijelenti, ho
a kamara nem várhatja meg, hogy Roman
Valer elvesse a törvénytervezetnek három
negyed részét és csak a kívánt egynegy
részt hagyja meg. Szükséges, hogy egész
új törvénytervezet készítsenek, amely me
tartalmaz sérelmet egyik fél számára se.
Az új törvénytervezet azonban hozzájár
készítsék el.
Pop, a gazdasági blokk elnöke, szintén a
sérelemről, hogy olyan minisztérium a
törvénytervezet rájuk erőszakolni, akik
a hatáskörébe nem is tartoznak. Hogyan k
szit nekünk Roman Valer törvénytervezet
mikor nekünk megvan a magunk minisz
riumuk, ahová a mi ügyeink tartoznak. E
után Ghioss a Román iparosok és kereske
másik delegátusa szólal fel, aki nagyjól
azokat mondja, amit Taflan is elmondott.
Több felszólalás után a gyűlés elhatároza
hogy az emlékirato felterjesztik a bucuress
kereskedelmi kamarák központjához. Ad
is az illetékes testületek türelmetlenül várja
a vasárnapi nagygyűlést, ahol magának Ro
man Valernek, a törvénytervezet készítő
nek, mondhatják el kifogásaikat a tervez
ről.

A menekült

1933-ban, amik
után megkezdődött
kültök tragédiája,
nélküli kötelességük
háborúdnak az el
e szörnyű barbariz
Azán elmutat a
takozás vihara, s
készség is, melyel
a nagy népek a
taik.
Holott az a né
üldözötés, a menek
el, sőt napról-napr
méreteket öltött.
Hiába volt a né
zsidó testületek se
séghez, az angol
— London felhábor
söt barátságosra e
tetek Berlin felé.
A Népszövetség
a autonóm Macedo
pen nem a men
egyserien lerázta
Franciaország, n
tárt karókkal foga
kezde megszokni
lapot költ ez a sz
Igy volt ez az u
akart tudni a mer
mágy ígéretekkel
intervenciókat.
Most hirtelen me
ujra aktuális a m
ujra kinyult a seg

Mussolini hajlandó háromhetes fegyver-szünetet kötni a béketárgyalások lefolytatására

A Duce válaszolt Laval újabb békejavaslataira. Ha nagyobb területi engedményeket kap, Mussolini hajlandó béketárgyalásokra. Döntő fordulat következhetik az olasz-abesszin viszályban Laval és Hoare párizsi tárgyalásai után

Róma, december 4. Az olaszok cáfolják azt a hírt, hogy Tembien csöbterében abasz szimiai osztag ötven olasz katonát leterített volna. Valótlan Gerlogubi és Gorrahai kiürítésének újabb jelentése is. Gorrahajban most épül a nagy katonai repülőtér, amely a légi támadó akciók bázisául fog szolgálni.

Londoni jelentés szerint Haile Szelasie abessziniai császár Dessieben csapatszemetlét tartott, majd meglátogatta a hadizónába vezényelt testőrcsapatát.

Párizsi jelentés szerint Brit Szomália Berbera kikötőjébe egy angol egészségügyi misszió érkezett Londonból, hogy az ogadeni fronton megszerveze az egészségügyi szolgálatot. A misszió 15 teherautó kötszert és orvosságot hozott magával.

Párizs, december 4. (Rador.) Londoni hír szerint az angol kormány állhatatosan dolgozik egy elfogadható béketervezet elkészítésén. Abesszinia kikötőt kapna a tengerhez és ennek fejében bizonyos területeket átengedne az olaszoknak. A Daily Telegraph szerint koraiak azok a hírek, hogy a francia és angol szakértők között megegyezés jött létre egy a béketárgyalások alapját képezhető javaslatra nézve, amelyet a napokban Mussolininak fognak átadni. Londonban mégis remélik, hogy ez a tervezet Sir Hoare külügyminiszter Párizsba érkezése előtt elkészül.

A Matin értesülései szerint is sir Samuel Hoare a hét végén javaslatokat hoz Párizsba, amelyek alapján esetleg létrejöhet a teljes egyetértés az angol és francia kormányok között a keletafrikai háborus konfliktus ügyében.

Francia irányadó helyen nagy jelentőséget tulajdonítanak Hoare párizsi látogatásának, mert a szankciók megszűritása veszélyesnek tekintett megszavazása előtt most lesz az utolsó alkalom arra, hogy megtalálják a békéhez visszavezető utat.

A Press Association szerint angol körökben úgy hiszik, hogy Laval is terjeszt elő tervet az angol külügyminiszterrel a hét végén folytatandó megbeszélés során. Ennek kpcsán az Excelsior közli, hogy London Párizs és Róma között tovább folynak a bizalmas eszmecsereik.

Az angol és francia fővárosok d'plomáciai és politikai körében meg vannak győződve afelől, hogy a Hoare-Laval találkozás új lendületet fog adni a béke helyreállítására irányuló erőfeszítéseknek.

A esetleg döntő fordulat is következhetik. Római jelentés szerint De Chambrun gróf, római francia nagykövét, eszmecsereit folytatótt Suvich álalmtitkárál. H'r szerint arról tárgyaltak, hogy tegyen-e Franciaország vagy Olaszország konkrét javaslatot a keletafrikai háborus viszály likvidálás érdekében. Nem hiszik, hogy a megbeszélés valamilyen eredményességet mutathatna fel.

Párizsban az angol és francia keletafrikai szakértők tovább tárgyalnak a francia fővárosban a békéhez vezető tárgyalási alap keresése érdekében.

A Times szerint az angol kormány kölcsönös terület-átengedés alapján készült tervet támogatásban részesítene a keletafrikai háborus konfliktus ügyében.

Nem emelne kifogás az ellen, hogy Olaszország Északabessziniában megkapja a nem ambara tartományok egy részét, de viszont Abessziniának kikötőt kell juttatni, hogy kijárata legyen a tengerhez. Bagdadból cáfolják ezt a hírt, hogy szövetségi szerződés jött volna létre Anglia, Irak és Saud-Arábia között.

Washington, december 4. (Rador.) Az amerikai kongresszus új ülészakának megnyitása után törvényjavaslatot fog megvitatni a semlegességre vonatkozólag, amely által a kormány fokozott hatalmat kapna. Hír sze-

rint az új törvény által a kormány kiterjeszheti majd a hadianyagok exportjának betiltását minden olyan termékre, amely a háboru viteléhez szükséges.

Amerikai politikai körökben kedvező visszhangot váltott ki Ickes belügyi államtitkár beszéde, aki rámutatott arra, hogy a kormány csupán a semlegességi törvény szigoru alkalmazását követi a fegyver és hadianyagkivitel betiltásával. A kormány azonban nem szándékszik betiltani a petróleumkivitel Olaszországba, csak tulzot módon.

Egyidejű washingtoni jelentés szerint hivatalos tájékoztató kommuniké jelent meg, amely közli, hogy

amerikai kormányrésztől felhívással fordultak az amerikai petróleumvállalatokhoz aziránt, hogy az Olaszországnak történő petróleumszállítások terén ne lépjenek túl a szállított normális mennyiségeket. Az Egyesült Államok ipara nem segíti elő a hadviselést, de viszont az amerikai kormány nem kívánja az olaszországi polgári lakosságot nélkülözésnek kitenni nyers- és üzemanyag tekintetében.

Newyorki jelentés szerint Filippi Giordano olasz származásu newyorki lapszerkesztő pert tett folyamatba a legfelsőbb amerikai bíróságok előtt amerikai kormányférfiaknak

a petróleumszállítások betiltása ügyében nyilvánosságra hozott nyilatkozatai miatt. Szerinte ezek a nyilatkozatok alkotmányosértékűek. A legfelsőbb bíróság nyilatkozattételre szólította fel az amerikai kormányférfiakat s most be kell igazolniuk a bírói fórum előtt, hogy nyilatkozataik nem voltak alkotmány- és törvényellenesek.

A British United Press értesülései szerint Olaszország szerződést kötött egyik amerikai nagy petróleumvállalattal és monopóliumot is biztosít részére, ha nagymennyiségű kőolajat a lehető leggyorsabban szállít. A petróleum nagyrésztét hir szerint a Csendes- és Indiai-óceánok felől juttatják el egyenesen az olasz gyarmatokra. Ezzel kapcsolatban a Popolo d'Italia azt hangoztatja, hogy a nagy készletekkel rendelkező és kellő beosztással émi tudó Olaszország fel van készülve a petróleumszállítások betiltásának eshetőségére is.

Az angol munkáspárt odaadta volna Brit-Szomáliát Olaszországnak. Genf, december 4. A népszövetségi főtítkárság közölte azt a német b'rodalmi kormányrendeletet, amellyel Németország betiltotta a fegyver- és löszerkivitel a hadviselő államokba. Egyidejű genfi jelentés szerint San Salvador kormánya közölte a Népszövetséggel, hogy csak a harmadik számú

Szűfét titkokat leplez le POKOL A FÖLDÖN

Meggyilkolták az északkinai tartományok függetlenségének kikiáltóját

LONDON, december 4. (Rador.) A Reuter csienesini jelentése szerint Jiu-Ju-Keng-et, aki ezeltől néhány nappal kikiáltotta Ho-Pei tartomány keleti részének függetlenségét, meggyilkolták.

SHANGHAI december 4. (Rador.) Hír szerint a nankingi kormány nem ellenezné egy északkinai speciális közigazgatás megala kítását, de a központi kormány csak nehezen menne bele ilyen megoldásba, illetve abba, hogy ennek a szervnek tanácsosai japánokból álljanak.

Cluj összes kereskedelmi és ipari testületei állástfoglaltak Roman Valer törvényjavaslatával szemben

Az érdekképviseltek sérelmezik, hogy Roman Valer olyan javaslatot készített, amely nem is az ő minisztériumának hatáskörébe tartozik

Cluj, december 4. (Az Uj Kelet tud.) A cluji kereskedelmi és iparkamara szerda délután 4 órára összehívta az összes ipari és kereskedelmi érdekképviselőket, hogy meghallgassa véleményüket Roman Valer sok port felvert törvénytervezetéről. A gyűlésen képviseltette magát a Román Iparosok és Kereskedők Egyesülete, a Magyar Iparos-egylet, a Kereskedők Tanácsa, a Gyáriparosok Szövetsége és a Vendéglősök Szövetsége, ugyszintén az összes többi kereskedelmi és ipari alakulatok, mert egyformán sérelmes mindegyikükre a készülő törvénytervezet. A gyűlést Borbély István, a kamara időközi bizottságának alelnöke nyitotta meg. Néhány szóval ismertette a törvénytervezet értelmét, majd dr. Muica iparkamarai főtitkár olvasta fel a bucuressi központi Kereskedelmi és Iparkamara elnökéhez küldött emlékiratát, amelyben a cluji Kereskedelmi és Iparkamara részletesen vita tárgyává teszi

Roman Valer törvénytervezetét és főleg azt sérelmezi, hogy a munkügyi minisztérium hatáskörébe tartozó testületek számára is intézkedik a javaslat. Az emlékirat részletesen rámutat a két minisztérium közötti ha árvonalra és kifejti, hogy a munkügyi minisztérium részéről nagy sérelme érte azokat a jogi személyiségeket, amely tulajdonképpen a kereskedelmi és iparügyi minisztérium hatáskörébe tartoznak.

Rámutat az emlékirat arra, hogy a sérelmes törvénytervezet a szovjetországi bolsevizáló és az Olaszországban meghonosult fasiszta módszereket akarja átültetni a demokratikus alkotmányu Romániába is. Sérelmesnek tartják, hogy egy önálló jogi személyiséget, mint amilyen az ipartestület, egyszerűen megfosztanak önállóságától és beolvasszanak munkakamarába. Ezáltal természetesen megfosztják szerzett tulajdonától is. Kérik végül az elnököt, hogy minden

LEGUJABB SPORT

Anglia - Németország 3:0

Londonból jelentik: Ma délután játszottak le zsúfolt tribünök előtt az Anglia-Németország válogatott labdarúgómérkőzést, amely nagyrészt angol fölény jegyében folyt le. mérkőzést Anglia nyerte 3:0 arányban.